

Mobilització per salvar Mallorca

Aquesta setmana Palma viurà la manifestació contra la política urbanística del govern de Jaume Matas convocada pel GOB. Tota l'oposició s'hi ha sumat i fins i tot el Consell de Mallorca li dona suport. Pot ser l'inici d'una dura i llarga campanya electoral.

El Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB) ha convocat una manifestació per a aquesta setmana, el dia 12 a Palma, sota el lema "Mallorca, no més ciment". L'objectiu és pressionar el Govern balear del PP, presidit per Jaume Matas, perquè entengui la necessitat d'aturar l'actual pressió urbanística o, com a mínim, que no impedisqui que l'aturin els consells insulars.

Cartell editat pel GOB per convocar a la manifestació contra la política urbanística del Govern balear (PP). Tots els partits de l'oposició (PSIB, PSM, EU, UM, Els Verds...) i nombroses associacions fan causa comuna amb el GOB contra el govern de Jaume Matas.

La darrera gran mobilització i manifestació convocada pel GOB, el 26 de novembre de 1992 a Palma, reuní més de 20.000 persones contra la pretensió del govern de Gabriel Canellas de rebaixar el grau de protecció de la Llei d'Espais Naturals. La manifestació del dia 12 té el suport de tots els partits de centre-esquerra (PSIB, PSM, EU, UM, Els Verds...), a més de nombroses entitats. El GOB porta, des de fa més d'una setmana, una campanya de conscienciació arreu de Mallorca per atreure manifestants cap a Palma el dia fixat.

El Consell de Mallorca, governat pel Pacte de Progrés (PSIB, PSM i UM amb el suport d'EU), aprovà el dilluns dia 2 una moció institucional de suport a la manifestació i una crida als mallorquins a sumar-se a la convocatòria. I tot, enmig de la batalla urbanística que enfronta el Govern ba-

lear i el Consell de Mallorca o, dit d'una altra manera, el PP contra tota la resta de partits. Una batalla que en síntesi constitueix una confrontació institucional: el Govern balear (PP) no vol que el Consell de Mallorca (PSIB, PSM i UM) protegeixi territori desclasificant urbanitza-

aturar urbanitzacions pel seu compte.

Per si faltava alguna cosa, la manifestació es produirà només sis mesos abans de les eleccions autonòmiques de 1999. Es a dir, té tots els condicionants per ésser el punt de partida d'un tens i llarg període pre-electoral.



Prou de ciment. Tot i que el GOB insisteix a dir una i altra vegada que és una manifestació estrictament ecologista, convocada, organitzada i controlada en tots els aspectes exclusivament per l'entitat, no es pot defugir el gran significat polític que té. Fins i tot el PP, preveient la possibilitat que sigui un èxit de mobilització en contra de la política urbanística del Govern, començà a fer córrer la idea que el PP "també hi està d'acord" i que el Govern "no descarta" sumar-se a la mobilització, segons digué el conseller de Medi Ambient, Miquel Ramis. Seria, certament, el que faltava per acabar de tenir-ho tot ben embolicat: que a una manifestació

convocada contra la política urbanística del Govern balear, el Govern s'hi sumàs. Tothom està d'acord a considerar que, si es confirma la posició favorable del PP i del Govern balear a la manifestació, seria un desesperat intent per minimitzar els efectes d'erosió política contra el PP que podria provocar una gran mobilitza-

cions. Justament això és el que va fer amb la moratòria urbanística aprovada el dia 5 d'octubre i ratificada el 2 de novembre que obliga a aturar la construcció de més de 100.000 noves places. El Govern balear no solament no vol imposar cap moratòria, sinó que pretén impedir que el Consell de Mallorca pugui

Vint-i-cinc anys de consciència verda

JOAN CELIA

El Grup Ornitològic Balear (GOB) va ser creat per un grup d'ornitòlegs a finals de 1973. Un quart de segle després aquell embrió d'organització avui és una de les més potents entitats ecologistes d'arreu de l'estat espanyol. A Balears, ser ecologista vol dir tenir el carnet del GOB.



Cartell de la campanya per salvar es Trenc.

El 1976 aquell originari Grup Ornitològic Balear es convertí en el Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa, i donà resposta així a la necessitat d'adaptar-se a les circumstàncies i als àmbits d'actuació del grup, cada cop més implicat en temes de defensa de la naturalesa i el medi ambient. Des d'aleshores, el GOB (que mantindrà per sempre inicials sigles, tot i el nom més llarg que adopta el 1976) amplia els seus objectius a la defensa ambiental, a més de mantenir el caràcter de societat d'estudi i divulgació de temes naturalistes.

Per ventura pel seu caràcter indòmit, ja que mai no ha pogut ésser doblegat per cap institució o poder polític, el GOB és pràcticament l'únic referent de la lluita ambiental per a milers de mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterencs. Així, avui, l'entitat té uns 5.160 socis: 3.500 a Mallorca, uns 1.100 a Menorca, uns 400 a Eivissa i uns 160 a Formentera.

De la seva tasca científica al llarg d'aquest quart de segle en donen fe estudis d'ornitologia, botànica, rèptils i amfibis..., que li han valgut un merescut prestigi internacional. La divulgació és una

constant: publiquen *L'Ecologista* (des de 1985, trimestral), l'Anuari Ornitològic, circulars informatives en general i ornitològiques en particular, i han editat vint llibres i opuscles de temes ambientals diversos. Han organitzat setze debats, vuit exposicions, uns vint-i-cinc cursets i deu congressos, reunions o jornades sobre temes de naturalesa i medi ambient. Han editat 58 fullets publicitaris, 72 cartells i 16 adhesius d'actes en defensa del medi ambient. Han creat vuit itineraris de natura per a altres tants indrets de Mallorca. Han fet prop de 600 actes públics (xerrades, col·loquis, projeccions, conferències...), incomptables excursions i campaments... Han comprat l'emblemàtica finca de sa Trapa (Andratx), tenen un Servei d'Educació Ambiental i sobretot han excel·lit en la defensa de les àrees naturals en perill. Campanyes com la de sa Dragonera, es Trenc, Mondragó... han unit per sempre més el noms dels paradisiacs entorns, uns salvats i uns altres perduts, a tres lletres, GOB, que avui, com sempre, són sinònim de dignitat, independència, honradesa i compromís amb Balears. La consciència verda d'una societat. M. P.



Documents del GOB. Una mostra general de la seva nombrosa activitat editora i divulgativa.

ció social, sols mig any abans de les eleccions. Caldrà, doncs, veure com es desenvolupa la manifestació i el comportament dels altres partits i grups per saber si les pretensions rebentadores del PP tenen èxit.

En qualsevol cas, i deixant de banda les tàctiques polítiques de cada partit, la mobilització és un fet i el lema, molt il·lustratiu: "Mallorca, no més ciment". El GOB ho té clar: "El que demanam amb aquesta manifestació no

va contra ningú, contra cap partit ni cap institució. El que volem és que s'aturi el procés insuportable de creixement urbanístic que pateix Mallorca, amb totes les seves conseqüències negatives...", explicà a aquest setmanari Miquel Angel March, secretari del GOB. Segons l'anàlisi que fan els ecologistes l'actual situació que pateix Mallorca comença a ser molt crítica i hi ha raons que donen "una justificació clara i evident" per convocar la manifestació.

Algunes d'aquestes raons són "una saturació turística i urbanística creixent; un allau de construccions com mai no s'havia vist; la insostenibilitat d'aquest creixement, que posa en perill el territori, els recursos naturals i la nostra qualitat de vida; el col·lapse de les infraestructures i, a fi de comptes, la degradació paisatgística, que va en augment any rere any...".

Encara que la manifestació "no va contra ningú", el fet és que el

Miquel Àngel March, secretari del GOB, considera que el president Matas s'ha plegat a les pressions del sector més dur del PP. És a dir, al sector del seu partit més favorable a les tesis dels constructors i promotors immobiliaris, que no volen cap restricció real de la urbanització.

GOB tampoc no defuig parlar clar sobre el destinatari de la mobilització, el govern de Jaume Matas i el PP: "L'administració autonòmica no ha estat capaç de donar una resposta clara i contundent a la situació actual. Les mesures que ha pres no solament no aturen gairebé res, sinó que fins i tot han estimulat la presentació de projectes urbanístics i, en tot cas, si aturen qualche tramitació, el que no fan de cap manera és desclassificar cap urbanització. Per últim, les mesures anunciades pel Govern balear impedeixen que els consells insulars puguin anar més enllà i aturar urbanitzacions."

Davant totes aquestes qüestions, que al parer del GOB constitueixen una evident "manca de respostes contundents i ràpides per part del govern", s'ha decidit llançar la crida a la mobilització de la societat. Una crida que en els dies previs a la manifestació sembla haver donat resultat: "No es pot saber mai, però es respira que anirà bé; existeix un ample consens social entorn d'aquest tema. Trobam pertot on anam moltíssima gent, de tots els àmbits, que és receptiva a la idea que cal dir prou a la destrucció de Mallorca."

Conjuntura política. Encara que sigui impossible substreure's a una situació política marcada per l'enfrontament entre el PP i la resta de partits per la qüestió urbanística, i a pesar també del su-



JOAN CELIÀ

port que el centre-esquerra dona a la manifestació, el cas és que la campanya del GOB no neix d'aquesta conjuntura, sinó que ve de més lluny. L'any passat el GOB ja tenia prevista una campanya per a enguany contra la política urbanística expansionista. Durant l'estiu s'afanyava a tenir-ho tot a punt per dur-la a terme a la tardor, amb dos objectius: una convocatòria de manifestació i mobilització integrada en una campanya més general per aconseguir almenys 10.000 signatures per tal de portar al Parlament balear una iniciativa legislativa popular, que demani una moratòria urbanística que permeti aturar les parcel·lacions, les noves construccions, les actuals tramitacions d'urbanitzacions i tota construcció en àrees amb qualche grau de protecció.

De sobte, el president del Govern

GRUP ORNITOLÒGIC BALEAR



A la dreta, una imatge típica de l'excés urbanitzador a Mallorca. La manifestació del dia 12 demana mesures de control del desenvolupament urbanístic.

balear, Jaume Matas, fa l'oferta de gran pacte urbanístic al PSIB, alhora que anuncia una moratòria. Era a finals de l'agost. El GOB es quedà una mica descol·locat i molt sorprès: "Sí, la veritat és que va ser sorprenent, perquè es tracta d'un govern i d'un partit, el PP, que al llarg de quinze anys s'han oposat frontalment a qualsevol mesura proteccionista, i de sobte surt el president amb aquell anunci. Ens va sorprendre molt, però tot d'una reaccionàrem dient que ho trobàvem molt positiu", recorda el secretari del GOB.

Però l'esperança durà poc: "Quasi no ens havíem recuperat de la sorpresa pel tomb proteccionista del Govern balear, quan el mateix Matas ja comença a rebaijar el missatge i a poc a poc, a mesura que passen els dies, ens adonam que el suposat tomb proteccionista acaba amb un no res, amb un anunci d'una moratòria que és un absurd total, no solament no impedeix ni atura cap projecte urbanístic aprovat, sinó que impedeix que una altra institució, el Consell de Mallorca, pugui aturar urbanitzacions."

Per a Miquel Àngel March, aquest procés d'involució del discurs del president no s'explica si no és per la immensa pressió que han exercit sobre Jaume Matas els sectors més durs, més partidaris del desenvolupament descontrolat, del seu propi partit: "Jo crec de veres que Matas, quan fa aquell anunci a finals del mes d'agost, era sincer. Però el PP actual és una olla de cargols, on el president no té el suport total del grup parlamentari ni del seu partit. A més, crec que el president no tingué en compte que qui governa de veres a Mallorca i a les Balears és el poder econòmic dels promotors immobiliaris i dels constructors."

Aquesta és la qüestió: si prevaldrà la pressió de la mobilització social contra el desenvolupament sense fre, o la dels grups econòmics. La manifestació serà la primera passa, amb la vista posada en l'horitzó electoral de 1999.

Miquel Payeras